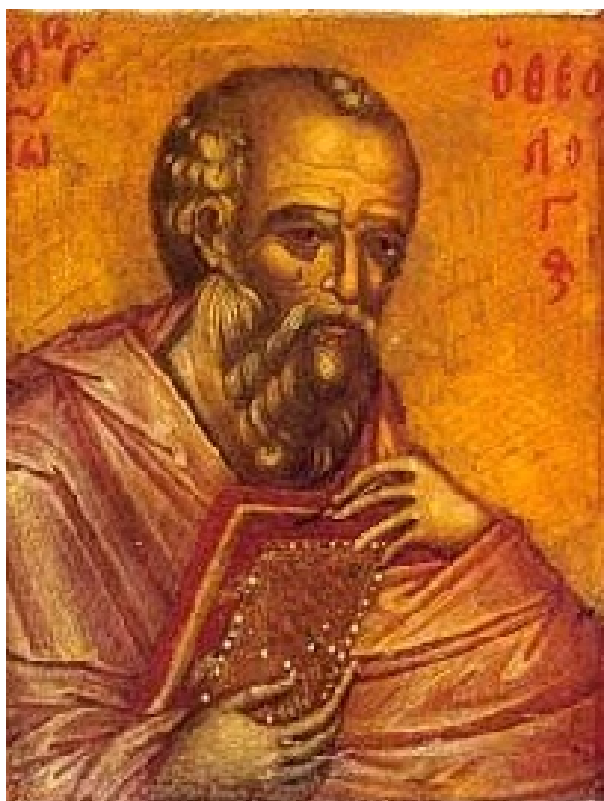

Вяра

21.05 по еретическия, †8 май по църковния календар - Св. апостол и евангелист Иоан Богослов. Св. преподобни Арсений Велики

**В памет на свети апостол и евангелист
Иоан Богослов († ок. 98-117 гг.)**

Честното преставяне на този апостол и евангелист, довереника, девственика и възлюбения Христов ученик Иоан Богослов се празнува в двадесет и шестия ден на месец септември (*това е датата по църковния календар, която отговаря на 09.10 по еретическия грегориански - б.р.*). На тази дата е поместено и [житието му](#). На днешния ден се споменава честният прах, целебно изхождащ от гроба му.

Когато свети Иоан Богослов доживял стогодишна възраст, като много се потрудил за благовестието Христово, заедно със седем свои ученици той отишъл в град Ефес и им заповядал да изкопаят кръстообразна могила, в която той се подготвил да умре, като легнал в нея, бидейки още жив (както се разказва в житието му). Християните, живеещи в град Ефес, след смъртта на апостола разкопали могилата му, **но не намерили тялото на апостола**. Като оплакали честната му кончина, те се върнали в града, а след това често идвали на гроба на апостола и възнасяли усърдни молитви към Бога, като призовавали за

помощ и ходатайство пред Бога свети Иоан Богослов.

При това всяка година в този месец и на този ден (*днешния - б.р.*) от гроба на апостола излизал много ситен пращец, който извършвал изцеления. Вярващите събирали този пращец и лекували различни недъзи и болести. Затова сред вярващите станало обичай на този ден, както и през септември месец да възхваляват и облажават с песнопения този велик Божий угодник, възлюбен от Бога повече от всички останали свети угодници. По молитвите му Господ да дарува и на нас изцеление на недъзите ни - душевни и телесни - и да се сподобим и ние да бъдем угодни и възлюбени на нашия Христос Бог.

Тропарь апостола Иоанна Богослова

глас 2

Апостоле, Христу Богу возлюбленне,/ ускори избавити люди безответны,/ приемлет тя припадающа/ Иже падша на перси приемый. / Егоже моли, Богослове,/ и належащий облак языков разгнати,// прося нам мира и велия милости.

Кондак апостола Иоанна Богослова

глас 2

Величия твоя, девственниче, кто повесть?/ Точиши бо чудеса, и изливаеши исцеления,/ и молишися о душах наших,// яко Богослов и друг Христов.

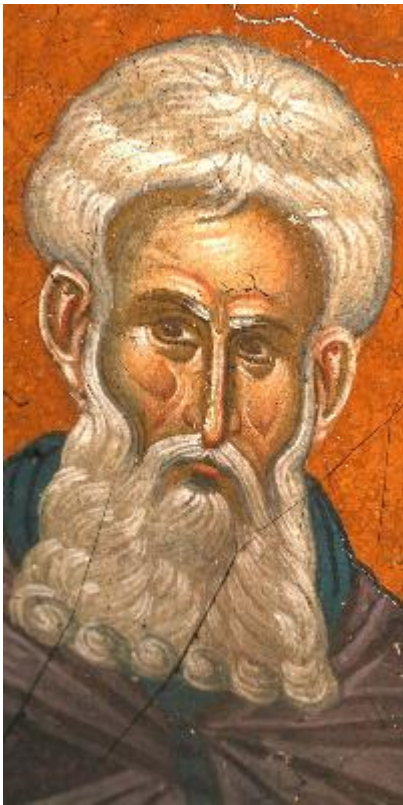
Молитва святому апостолу и евангелисту Иоанну Богослову

О великий апостоле, евангелисте громогласный, Богослове изящнейший, тайновидче неизреченных откровений, девственниче и возлюбленный наперсниче Христов Иоанне! Приими нас, грешных, под твое сильное заступление

прибегающих. Испроси у Всещедраго Человеколюбца Христа Бога нашего, Иже пред очесы твоими Кровь Свою за ны, непотребных рабы Своя, изливал есть, да не помянет беззаконий наших, но да помилует нас и сотворит с нами по милости Своей: да дарует нам здравие душевное и телесное, всякое благоденствие и изобилие, наставляя нас обращати оная во славу Его, Творца, Спасителя и Бога нашего, по кончине же временныя жизни нашея от немилосердных истязателей на воздушных мытарствах да избавит нас, и тако да достигнем, тобою водимии и покрываемии, Горняго онаго Иерусалима, егоже славу ты во откровении зрел еси, ныне же нескончаемыя радости наслаждаешься. О великий Иоанне! Сохрани вся грады и страны христианския, храм сей, служащих и молящихся в нем, от глада, губительства, труса и потопа, огня и меча, нашествия иноплемennых и междоусобных брани; избави нас от всякия беды и напасти и молитвами твоими отврати от нас праведный гнев Божий, и Его милосердие нам испроси, да вкупе с тобою сподобимся прославляти в невечернем дни пресвятое имя Отца и Сына и Святаго Духа во веки веков. Аминь.

Житие на преподобния наш отец Арсений Велики

(† ок. 449-450 гг.)

Преподобният Арсений се родил в Рим от благочестиви родители - християни, които го възпитали в страх Божий и го обучили в науките. Арсений бил мъж не само добродетелен, но и много мъдър. Той изучил съчиненията на всички ритори и философи и добре знаел както гръцки, така и латински език. Той обаче оставил суетния светски живот и пренебрегнал елинското любоумдрие, и встъпил в сонма на клириците, посвещавайки себе си в служение на Бога, тъй като търсел истинската премъдрост, възхвалявана от свети апостол Иаков, тази премъдрост,

която е чиста, "мирна, снисходителна, отстъпчива, пълна с милосърдие и с добри плодове". Като приел сан на дякон на великата Римска църква, Арсений водел целомъдрен живот, стараейки се да направи от себе си достойно жилище на Светия и всеосвещаващ Дух.

В това време източната част на Римската империя управлявал Теодосий Велики, а западната - Грациан. Теодосий имал двама сина - Аркадий и Хонорий и търсел за тях такъв учител, който би ги научил не само на човешката, но и на божествената мъдрост. Теодосий желяел децата му да бъдат обучени не само във философията и другите елински науки, но и на добродетелен и богоугоден християнски живот. За тази цел Теодосий заповядал да търсят по цялата империя такъв човек, но не можел да намери, тъй като изпратените от него намирали много умни и учени хора, прекарващи живота си небогоугодно. И обратно - срещали хора с благочестив живот, но свършено необучени в светските науки. Затова Теодосий бил принуден да напише до западния император Грациан за това, че му е нужен за обучението на децата му човек, като

описания по-горе. Грациан, като се посъветвал за това с папа Дамас, му казал:

- Срамно ще бъде за нашето царство, ако не намерим в него човек добродетелен и мъдър, какъвто търси император Теодосий. Нужно ни е да намерим такъв човек, който би могъл да научи синовете му и на философията, но и в страх Божий, и да ги възпита не само със слово, но и с примера на своя добродетелен живот.

Като потърсили старателно по целия Рим, те не намерили по-мъдър и добродетелен мъж от дякона Арсений, който водел добродетелен живот и превъзхождал мнозина с подвизите си, а и бил вече немлад на възраст. Като го повикали, те му предали желанието на източния цар и заповядали Арсений да отиде при него. Как ли не ги разубеждавал Арсений, казвайки, че отдавна вече е оставил всички светски науки, тъй като е решил да посвети себе си в служение на Бога като на клирик. Арсений казвал, че отдавна е забравил речите на риторите, тъй като е решил да посвети всичките си сили в служение на Църквата и олтара.

Но колкото повече ги разубеждавал Арсений, толкова повече императорът и папата го увещавали да изпълни молбата им, тъй като го поканили за дело, полезно за целия християнски свят и за Божиата Църква. Те му казвали, че е длъжен да научи царските деца не само на книжна мъдрост, но и на християнско благочестие, за да не вярват в езическите басни, но да защитават и разпространяват християнската вяра.

Тогава Арсений против волята си се подчинил на заповедта на императора и папата. Те го изпратили в Константинопол при император Теодосий с голяма чест.

Когато преподобният пристигнал в Константинопол, бил приет от императора много милостиво: като го видял,

Теодосий даже по външния му вид познал в него Божия човек, преизпълнен с мъдрост и богопознание, и твърде много се зарадвал на пристигането му. Като благодарил на Бога, Теодосий завел при Арсений децата си Аркадий и Хонорий и като му ги предал, казал:

- Сега ти ще им бъдеш баща повече, отколкото аз, понеже по-трудно е да ги възпитаеш, отколкото да ги родиш. Аз ги предавам на тебе и на твоето благоразумие. Възпитавай ги така, както те моля. Приучи ги към добродетели и ги обучи на премъдрост. Като техен духовен баща, погрижи се да избегнат разните юношески съблазни. За всичко това ти ще получиш награда от Бога. Честни Арсение! О, ако ти ги възпитаеш в благочестие и добродетелен живот! Как бих се радвал на това и как бих благодарил за това на Бога! Всичко това ти казвам пред синовете си, за да чуят и видят. Не гледай на това, че те са царски деца. Възпитавай ги в послушание и подчинение на себе си, понеже и аз искам те да ти се подчиняват във всичко като на свой баща и учител, и да те слушат като твои чеда и ученици.

Като предал децата си на Арсений, Теодосий заповядал да им построят училище край двореца, за да му бъде и на него удобно да идва при тях и да наблюдава обучението и живота им. На блажения Арсений императорът оказал големи почести - дал му място сред съветниците си и заповядал да го наричат отец не само на децата му, но и свой, тъй че всички наричали Арсения: "отец на господаря и децата му". Има известие и за това, че блаженият Арсений бил възприемник при светото кръщение на царските синове Аркадий и Хонорий, тъй като и единият, и другият били кръстени не в младенческа, а в юношеска възраст.

Като взел под свое ръководство царските деца, Арсений ревностно се погрижил за възпитанието и обучението им. Той

изучил с тях гръцките и латинските книги и заедно с това ги наставлявал в благочестив живот, изяснявайки им Свещеното Писание. Арсений особено ги поучавал на това, как да се държат, когато Господ благоволи да им даде управлението на държавата. Той им говорел, че трябва да украсяват себе си не толкова с царския венец, колкото с добри дела на благочестие. Макар да царствали и нечестиви и беззаконни люде, каквито били езическите императори, но християнските царе са длъжни да бъдат хора добродетелни, длъжни са и на Бога да угаждат, и на хората добро да правят, ако искат паметта за тях да преминава от поколение в поколение.

Така поучавайки Аркадий и Хонорий, Арсений им оказвал всяка почит като на синове на царя. Затова той обикновено им предлагал да седнат на престолите, като сам беседвал с тях прав.

Случило се веднъж Теодосий да дойде при тях неочаквано по време на обучението. Като видял, че синовете му седели, а учителят им Арсений стоял прав, Теодосий се опечалил много и казал на Арсений:

- Нима аз така заповядах? Не ти ли казах да считаш синовете ми за свои ученици и чеда и да не обръщаш внимание на това, че са царски деца?

Блаженият Арсений със смирение отговорил на Теодосий така:

- Царю! На всяко нещо прилича своето: младостта изисква учение, а на царската чест прилича почит.

Царят се наскърбил още повече от тези думи и казал:

- Значи ти ги считаш за царе?

Като казал това, Теодосий свалил от синовете си знаците на

царското достойнство и насила накарал Арсения да седне на престола. Синовете си пък той заставил да стоят пред него и казал:

- Ако те се научат да се боят от Бога и ако пазят заповедите Му и Му угаждат с добродетелен живот, то Небесният Цар ще ги постави царе на земята, ако бъдат достойни за това. Но ако те бъдат хора лоши и недостойни за царския престол, то по-добре е за тях въобще да не царуват. Аз се моля на Бога за това, по-добре да ги вземе от този живот в юношеските им години, отколкото да им позволи да израснат в зло за погибел както на собствената си душа, така и на други човешки души.

Като казал това, царят си отишъл.

В мислите си Арсений одобрявал царя и от този момент постъпвал съгласно заповедта му: поучавал царските синове седейки, докато те в това време стоели прави пред него.

Колкото повече славата обкръжавала Арсений, толкова повече той скърбял духом, понеже сърцето му не го влечело нито към слава, нито към богатство, нито към суетната светска похвала. В дълбините на душата си той силно желаел да послужи на Бога със смирен монашески живот в безмълвие и нищета. Затова Арсений започнал усърдно да се моли на Господа, просейки да се освободи от пребиваването в царските палати и да придобие пустинен монашески живот.

Случило се веднъж така, че Арсений забелязал някакво прегрешение на Аркадий. Като му се разсърдил, Арсений го набил с пръчка, и при това толкова силно, че Аркадий запомнил това наказание до края на живота си, тъй като следите от пръчките останали по тялото му. Всичко това станало с Божий промисъл, за да освободи чрез това Арсений от светския живот и да му се даде възможност да прекара пустинен монашески живот, за какъвто така жадувал

преподобният. Аркадий затаил в сърцето си гняв към учителя си и като навършил пълнолетие започнал да обмисля как да убие Арсения. Той открил намерението си на един доверен съветник и започнал да го придумва да убие Арсения по какъвто му е угоден начин. Но той, боейки се от Бога и от императора Теодосий и като не желаел да извърши толкова лоша постъпка, още повече, че уважавал Арсений за многото му добродетели, тайно му съобщил замисъла на Аркадий и посъветвал преподобния да запази живота си. Арсений, като се изпълнил със скръб, започнал отново със сълзи да се моли на Бога да го насочи към спасителен път. През нощта, по време на молитва Арсений чул глас отгоре, който казвал:

- Арсение! **Бягай от хората и ще се спасиш.**

Като чул това, Арсений се облякъл в бедни дрехи и излизайки тайно от царския дворец, дошъл на морския бряг. Тук, по Божий промисъл, той намерил кораб, който се отправял към Александрия. Качил се на него и се отправил на път, възлагайки всичкото си упование на Бога. Когато корабът пристигнал в Александрия, Арсений веднага се запътил към скита на подвижниците. Като дошъл в църквата, той започнал със сълзи да умолява презвитерите да го посветят в монашество и да го наставят в пътя на спасението. Те, като видели, че с тях говори мъж честен и благоговееен, го попитали:

- Кой си ти и откъде идваш?

Той им отговорил:

- Аз съм странник и беден човек.

Като се посъветвали помежду си за това, кому биха могли да предадат пришелеца за наставление в монашеския живот, презвитерите решили да го предадат на авва Иоан Колов, за

което и го известили. А старецът Иоан, като се помолил на Бога, казал:

- Да бъде Божията воля!

След това Иоан заповядал да приготвят трапеза за братята, тъй като бил десетият час на деня. Те седнали около масата, но Арсений стоял, понеже никой не го канел да седне. Братята започнали вече да се хранят, но Арсений не ядял нищо и през цялото време стоял с наведена глава, сякаш предстоял пред Бога и Неговите свети ангели. Старецът Иоан взел едно парче сухар от трапезата и го хвърлил на Арсений, като казал:

- Яж, ако искаш.

Иоан направил това, за да изпита смирението на пришелеца и да узнае наистина ли е дошъл тук, за да се отрече от света.

В това време Арсений мислел в себе си така:

- Този старец е Божий ангел и прозорливец, понеже знае, че съм по-лош от пес, затова ми хвърли и сухара като на пес. По тази причина и аз трябва да го изям като пес.

И като коленичил на земята, той тръгнал, лазейки, като четириногото животно, към сухара, взел го направо с устата си, а след това отишъл с него в ъгъла и там го изял, лежейки на земята.

Блаженият Иоан, като видял такова смирение у преподобния, казал на презвитерите:

- Той ще бъде велик подвижник.

Иоан много възлюбил Арсений за неговото смирение и скоро го посветил в монашески чин, а след това, като го обучил на подвижнически живот, му дал келия недалеко от себе си, като на монах, вече твърд и опитен в добродетелите.

В това време император Теодосий започнал да издирва Арсений. Теодосий много съжалявал за него и затова заповядал да го търсят в различни градове. Но не можел да го намери, тъй като Господ скривал местопребиваването на Своя угодник до времето, когато Му бъде угодно да го яви на света за полза на мнозина.

Арсений пък, като живеел в келията, посочена му от стареца, се подвизавал в пост, молитва и монашески трудове и така преуспял във всички добродетели, че с подвижите си надминал много старци. Веднъж, когато се молел, той казал:

- Господи, научи ме да се спася!

В отговор на това са чул глас от небето, който казал:

- Арсение! Скрий се от хората и пребивавай в мълчание. Това е коренът на добродетелта.

Като чул този глас, Арсений влязъл навътре в пустинята и си построил малка келия. В нея той винаги пребъдвал сам, като се стараел изцяло да съблюдава мълчание. **Избягвал всякакви беседи и постоянно устремявал ума си към небето.** Като пребивавал на земята с тялото си, с духа си се устремявал към горните сили. Всеки неделен и празничен ден той идвал в църквата. След свършване на богослужението, веднага мълчаливо се връщал в келията си. При **това той не разговарял с никого. Само понякога, когато го запитвали, отговарял на въпроса колкото е възможно по-кратко и след това се устремявал към своето безмълвно жилище.** Всички подвижници, обитаващи Скитската пустиня, много се удивлявали на добродетелния живот на преподобния Арсений.

Един път авва Марк го попитал:

- Защо ти, честни отче, се отдалечаваш от нас?

Арсений му отговорил:

- Бог знае как ви обичам, но **аз не мога да пребивавам едновременно с Бога и с хората, понеже на небето, макар и да са много висшните сили - хиляди и хиляди, но всички те имат една воля и затова единодушно славят Бога. Но на земята има много човешки воли и у всеки човек - свои мисли. Всеки от нас има различни намерения и мисли и затова не мога да оставя Бога и да живея с хората.**

Като се стремял да бъде по-близо до Бога, Арсений всячески се отдалечавал от хората, така че не желаел никой да го вижда или да знае за него. Но, подобно на светилника, той не можел да се укрие под крина. Мълвата за неговите подвизи преминала навсякъде и дошла до Цариград.

След смъртта на благочестивия цар Теодосий на трона се възцарил синът му Аркадий. Като узнал за мястото и начина на живот на преподобния Арсений, Аркадий написал послание, в което със смирение просел от него прошка на греховете от младостта си, а също така и да се помоли на Бога за него и за брат му Хонорий, който управлявал западната половина на Римската империя, за да бъде царуването им благословено от Бога. Освен това Аркадий давал на Арсений право да се ползва от данъка, който се събирал от Египет, и да го раздава на църквите, манастирите и на всички нуждаещи се по свое усмотрение. Преподобният Арсений не пожелал писмено да отговори на царя, но само казал на пратеника:

- Кажи на тези, които са те изпратили, така: Така говори смиреният Арсений: Бог да прости греховете ви, да благослови царуването ви и да ви помогне да изпълнявате святата Му воля. Вие писахте за данъка, но Арсений не се нуждае от него, понеже **той умря за света. Нека никой да не го счита**

повече за жив (тоест живеещ в света).

С такъв отговор тръгнал пратеникът към императора, а преподобният се отдалечил в пустинната си келия и пребъдвал в нея в мълчание, постоянно беседвайки с Бога в молитва и само понякога излизал от нея, като поучавал другите на монашески добродетели.

Веднъж преподобният Арсений дошъл на едно място, където растяла много тръстика. Той намерил тук монаси, които седели около тръстиката. Тъй като тръстиката шумяла от вятъра, преподобният попитал монасите:

- Откъде идва този шум?

Монасите му отговорили:

- Тръстиката шуми от вятъра.

Тогава преподобният им казал:

- Защо седите тук и слушате шума на тръстиката? **Този, който действително обича мълчанието, не трябва да слуша и пеенето на птиците, което може да наруши душевния мир. Толкова повече може да смути сърцето на монаха шумът на тръстиката.**

Веднъж при преподобния дошъл александрийският архиепископ Теофил заедно с един велможа, който желаел да побеседва с преподобния и да приеме от него наставление. Като помълчал малко, преподобният им казал:

- Ще изпълните ли това, което ще ви кажа?

Те обещали да изпълнят всичко, което той им каже. Тогава преподобният казал:

- Не ходете никога там, където е Арсений.

Дошлите се учудили на отговора на преподобния, но го послушали и се отдалечили.

След известно време архиепископът пожелал отново да види Арсения, затова изпратил да го попитат:

- Ще отвориш ли келията си, когато при теб дойде архиепископът?

Преподобният отговорил на пратеника:

- Ако ти дойдеш, ще отворя келията си за теб, но тогава ще ми се наложи да я отворя за всички. В такъв случай ще трябва да се махна от келията.

Като чул такъв отговор, архиепископът не отишъл при преподобния, тъй като се боял да не си отиде от това място.

Случило се веднъж един странстващ монах да дойде в келията на преподобния, тъй като искал да го види. Приближавайки към вратата, той почукал. Като помислил, че при него е дошъл послушникът му, Арсений веднага отворил вратата. Но като видял чужд човек, той паднал с лице към земята, за да не вижда пришелеца. Пришелецът започнал да моли преподобния да се вдигне от земята. Но Арсений не искал да стане и казал:

- Аз няма да стана, докато не си отидеш оттук.

И действително той не се вдигнал от земята дълго време.

Монахът дълго умолявал преподобния, но тъй като той не се съгласявал да изпълни молбата му, си отишъл.

Друг път дошъл отдалече в скита друг монах, който също искал да види преподобния и започнал да умолява братята да му покажат пътя към килията на Арсений. При това той казал на братята:

- Аз искам да побеседвам с отец Арсений.

Но братята му казали:

- Брате, почакай до неделя и ще го видиш, когато дойде на църква.

Той отвърнал:

- Няма да ям дотогава, докато не видя преподобния.

Затова братята изпратили един монах с новодошлия и му поръчали да покаже пътя към келията на стареца Арсений. (Трябва да отбележим, че келията се намирала на тридесет стадия.)

Като дошли до келията, братът почукал.

Старецът отворил вратата и пуснал в келията пришълците. След това седнал, навел глава и мълчал. Седели в мълчание и дошлите. Всички мълчали доста продължително време. Накрая монахът от Скитската обител казал:

- Аз ще се връщам, понеже трябва да изпълнявам задълженията си в църквата.

И като се надигнал от мястото си, той се накарал да тръгва.

Другият брат, като нямал дръзновение да остане със стареца, казал:

- И аз ще тръгна с теб.

След това станал, поклонил се на стареца и излязъл от келията, без да чуе нито една дума от устата на преподобния.

След това пътуващият монах започнал да умолява брата да го заведе при Моисей, бивш разбойник преди пострижението си в монашество. Братът се съгласил да изпълни молбата му.

Когато дошли при Моисей, той ги приел с радост, предложил им да починат и да се подкрепят с храна, оказал им голяма любов и ги изпратил.

По пътя скитският брат казал на пришелеца:

- Ето ти видя и отец Арсений, и отец Моисей. Кой от тях е по-добър според теб?

На това братът отговорил така:

- По-добрият от тях е този, който ни прие с любов.

Един монах, като узнал за това, започнал да моли Бога, казвайки така:

- Господи! Кажы ми кой от тях е по-съвършен и заслужава повече Твоята благодат: този ли, който се скрива от хората заради Тебе, или този, който приема всички пак заради Тебе?

В отговор на молитвата си този монах имал следното видение: явили му се два кораба, плаващи по някаква голяма река; в единия кораб се намирал преподобният Арсений и Дух Божий управлявал кораба му, съхранявайки го в голяма тишина; в другия бил преподобният Моисей; кораба му пък управлявали Божии ангели, влагащи мед в устата на Моисея.

За това свое видение монахът разказал на по-опитните подвижници и всички намерили, че по-съвършен е Арсений, пребъдващ в мълчание, отколкото Моисей, приемащ странниците, тъй като с Арсения пребъдвал Сам Бог, а с Моисея пък били само светите ангели.

Като се отстранявал по всякакъв начин от общуване с хора и беседи с тях, Арсений особено се пазел да вижда жени и да разговаря с тях, което може да се види от следния случай.

Една знатна жена, благочестива, целомъдрена и твърде

богобоязлива, която водела строг живот, като чула за преподобния Арсений, пожелала да го види. За тази цел тя дошла от Рим в Александрия при архиепископа и го помолила да уговори Арсений да я приема като странница и да я сподоби с благословение за това, че е предприела такова далечно пътешествие. Архиепископът я приел с голяма чест, тъй като тя произхождала от знатен сенаторски род, и по всякакъв начин се стараел да уговори преподобния да изпълни молбата ѝ, но нямал никакъв успех, понеже старецът не само не искал да я види, но даже и не искал да слуша за жена.

Като узнала за това, тя заповядала на слугите си да се приготвят за пътешествие, казвайки:

- Аз се надявам на Бога, че Той ще ме сподоби да видя Арсений, понеже не съм дошла да видя обикновен човек (и в нашия град има много обикновени хора), не, аз идвам да видя пророк. Заради него съм предприела такова далечно пътешествие.

Като казала това, тя се отправила към Скитската пустиня.

Когато жената се приближила до келията на преподобния, се случило, по Божие усмотрение, че старецът бил навън. Като приближила неочаквано към него, тя припаднала при нозете му. Като ѝ заповядал да стане, той с гняв ѝ казал, като я гледал право в лицето:

- Ако ти искаше да видиш лицето ми - ето го, - гледай.

Но тя от срам не можела и очите си да повдигне към него.

Тогава старецът ѝ казал:

- Ако ти си чула за някои добри мои дела, то добре ще направиш, ако ги изпълняваш. А лицето ми няма защо да гледаш. За какво си предприела толкова дълъг път? Нима ти

не знаеш, че си жена и затова си длъжна да бъдеш в дома си и да не излизаш от него? Нима си дошла тук за това, като се върнеш в Рим да се хвалиш пред другите жени, че си видяла Арсения? Ако ти направиш това, всички градски жени ще дойдат при мен.

Тя му отвърнала:

- Ако Господ ми помогне да се върна, на никого не ще позволя да дойде при теб, за да не преча на твоите подвизи. Но аз те моля - помоли се за мен на Бога и ме споменавай в молитвите си.

Старецът ѝ казал:

- Ще моля Бога да изглади от сърцето ми спомена за теб.

Като чула това, жената си отишла от преподобния с твърде смутено сърце. Идвайки в град Александрия, тя изпаднала в още по-голяма печал.

Архиепископът узнал, че жената се е върнала от преподобния с голяма печал. Като дошъл при нея, той я попитал за причините за скръбта ѝ. Тя му отговорила:

- По-добре щеше да бъде за мен, ако изобщо не бях идвала тук. Аз помолих стареца да ме споменава в молитвите си, а той ми каза: "ще моля Бога да изглади от сърцето ми спомена за теб". По тази причина скърбя смъртно.

Тогава архиепископът ѝ казал:

- Недей да тъжиш за това, дъще моя, понеже старецът е казал това не без причина: та ти си жена, а чрез жените дяволът прави много неприятности на светите мъже. Затова и старецът ти е казал тези думи, като се е опасявал от демонско изкушение. За душата ти той се моли и винаги ще се моли.

Жената се успокоила след тези думи, престанала да тъжи и с радост си тръгнала обратно към дома.

Преподобният Арсений продължавал да пребъдва в безмълвие, като все повече и повече се вглъбявал в богомислие. Той горял с толкова силна любов към Бога, че постоянно бил като в огън по причина на пламенните си молитви.

Веднъж дошъл един брат от скита в келията на стареца по някаква работа. Като стигнал до прозореца, той видял стареца, стоящ на молитва, при това бил възпламенен от молитвата като от огън. Като видял това, братът се ужасил. Тъй като бил удостоен с това видение, като постоял малко, почукал на вратата. Старецът излязъл от келията и като видял брата ужасен от нещо, попитал го:

- Отдавна ли си тук? Не си ли видял нещо особено?

Но братът казал:

- Нищо не съм видял.

След това, като поговорил с него по работа, го пуснал в скита.

Разказват за този дивен старец и това, че когато живеел в царския дворец, никой не носел по-красиви одежди от него, но когато се отрекъл от света, никой нямал по-лоши от неговите дрехи.

Старецът запазил една привичка от светския си живот - понякога, сядайки, слагал крак върху крак, което не изглеждало съвсем благопристойно. Някои братя видели това, но никой не се осмелявал да му направи забележка, понеже твърде го уважавали. Само един старец, авва Пимен казал на братята:

- Идете при авва Арсения и аз ще седна пред него така, както той понякога сяда. Тогава вие ми направете забележка, че не седя добре. Аз ще започна да моля прошка. С това ще изправим и стареца.

Те отишли и направили така. Преподобният Арсений, като разбрал, че за монаха е неприлично да седи така, оставил привичката си.

Блаженият Арсений бил толкова смирен, че даже изслушвал наставления от обикновени монаси. Така например, като беседвал с един старец египтянин, той го помолил да го научи по какъв начин да отблъсква от себе си греховните помисли. За това узнал друг брат, който казал после на Арсения:

- Защо ти, честни отче, толкова изкусен в науките, знаещ добре гръцки и латински език, молиш за съвет простия - как да отблъскаш от себе си греховните помисли?

Преподобният отвърнал:

- Аз добре зная светската наука на гърците и римляните, но не зная даже азбуката на това, което простият знае за добродетелния живот.

Преподобният казал това, за да покаже, че смирението е основа на всички добродетели, така както азбуката е основа на всяка наука. Този, който би изучил всичката светска мъдрост, но няма истинско смиреномъдрие - такъв не би могъл да се спаси.

Освен смирение, преподобният притежавал още и дар на умиление. През целия си живот, винаги когато се занимавал с ръкоделие, имал на гърдите си кърпичка, понеже от очите му постоянно течели сълзи. Той бил твърде бодър телом и духом. По цял ден работел, а нощем се молел на Бога и само рядко се предавал на сън. Когато очите му се премрежвали и много му

се спяло, той говорел сам на себе си:

- Върви си, зли рабе, и не оставай с мен!

И ако след това се предавал, седейки, на лека дрямка, то скоро, като се ободрявал, ставал и се молел на Бога. Той често говорел на учениците си:

- Монахът трябва да се предава на сън само един час.

В навечерието на всеки неделен ден заставал на молитва с вдигнати ръце още от събота вечерта. Заставал с гръб към слънцето и стоял, докато на следващия ден сутринта слънцето започвало да свети в лицето му.

Блаженият старец винаги се занимавал с ръкоделие - плетял рогозки и кошници от палмови листа, като не сменял водата, в която киснел листата в течение на цяла година, само понякога доливал по малко. По тази причина някои от братята му казали:

- Защо, честни отче, не сменяш водата, в която киснеш финиковите листа? Нима не забелязваш как вони в келията ти от нея?

Преподобният им отговарял:

- Вместо тамян и благовонни масла, които вдъхвах, когато живеях в света, сега трябва да поемам тази миризма, за да ме избави Господ от нетърпимата геенска смрад.

Понякога бесовете дръзвали да изкушават преподобния. Прислужващият му брат, като се приближавал до келията, чувал как старецът викал в такива случаи към Бога:

- Не ме оставяй, Господи! Макар и да не съм направил нищо добро пред Тебе, но помогни ми по Твоята благодат да положи сега добро начало!

Веднъж се случило преподобният Арсений да заболее. Скитските монаси дошли при него, взели го и го понесли към болницата при църквата, за да му послужат. Те го положили на постелка, добре приготвена и с мека възглавница. Един брат дошъл да го посети. Като видял, че преподобният лежи на мека постеля, братът се съблазнил и казал:

- Това ли е отец Арсений? Нима той лежи на мека постелка?

Като чул това, един от презвитерите го извикал при себе си и го попитал насаме:

- Брате, когато беше в света какво задължение изпълняваше и какъв беше животът ти?

Братът отговорил:

- Бях пастир и в много трудове и скърби прекарвах живота си.

Презвитерът пак го попитал:

- А сега как живееш?

Той отговорил:

- Сега живея спокойно, имам всичко и не зная никаква грижа и печал.

Тогава презвитерът му казал:

- А отец Арсений, докато беше в света, е бил учител на царе. Пред него стояха хиляди слуги в светли одежди, със златни пояси и гривни. Постелята му беше твърде удобна и богатствата му - безчислени. Преди да дойдеш тук, ти си живял скотски и бедно. Не си имал в света такива удобства, както сега. Ти си почиваш от светските трудове, а отец Арсений сега се труди и страда в нищета след покоя и доволството в света.

Братът, трогнат от думите на презвитера, се поклонил и помолил за прошка, като казал:

- Действително, честни отче, всичко беше така, както ти каза: аз дойдох тук да си почина след труда, а отец Арсений е дошъл за труд след покая.

Като получил полезно за душата наставление, братът се отдалечил от презвитера.

Веднъж имало в тази страна нашествие на варварите. Всички монаси избягали от скита в града и селата. Но преподобният не искал да отиде от пустинята в града, разсъждавайки така:

- Ако Господ не ме запази, то няма защо да живея на земята.

Варварите разграбили целия скит, но не могли да намерят преподобния, тъй като Сам Бог скривал Своя раб. Размишлявайки обаче в себе си, за да не слуша похвалите на другите отци и да не се предава на тщеславие, преподобният тръгнал по пътя, по който бягали и другите отци. Арсений много плакал за опустошението на скита, казвайки:

- Рим погуби света, а монасите погубиха скита.

Когато варварите си отишли от скита, монасите отново се върнали. Като го възстановили, те започнали да живеят отново на своите места. С тях се върнал и преподобният Арсений в своята келия.

Веднъж на преподобния донесли от Рим завещанието на един богат негов сродник, който предоставял всичките си многочислени богатства в полза на преподобния да ги използва така, както сам би поискал. Като взел завещанието, преподобният искал да го разкъса, но пратеникът, донесъл завещанието, молел да не разкъсва документа, като казал:

- Моля те, честни отче, не разкъсвай това завещание, тъй като тези, които са ме пратили, ще го изискат от мен.

Като върнал завещанието цяло, преподобният казал:

- Аз умрях преди него. Защо той, неотдавна умрелият, ме прави наследник на богатствата си?

И върнал пратеника със завещанието при изпратилите го.

Преподобният невинаги се подвизавал на едно и също място, но понякога се преселвал от скитската пустиня в по-отдалечени и безмълвни места, отдалечавайки се от идващите за беседа хора, тъй като те нарушавали душевния му покой. Така той се подвизавал известно време в Трогин, край Вавилон и срещу град Мемфис, след това в Канопа, около Александрия, и в някои други пустинни места. След това отново се връщал в скита, така, че никой не знаел начина му на живот.

Веднъж, когато преподобният живеел в долните страни на Египет, поискал да остави келията си и да отиде в някое друго място поради многото хора, идващи при него и пречеци на безмълвния му живот. Като не взел нищо със себе си, той се отправил на път, казвайки на двама свои ученици - Александър и Зоил:

- Ти, Александре, остани тук, а ти, Зоиле, ела с мен до реката и ми потърси кораб, който пътува за Александрия. След това се върни при брат си Александър.

Учениците били твърде смутени от тези думи, но нито един от тях не се осмелил да попита стареца:

- Защо си тръгваш от нас?

Като отплувал за Александрия, старецът заболял тежко и боледувал доста продължително време. Александър и Зоил, които останали в келията на стареца, започнали да се питат

един друг: - не оскърби ли някой от нас преподобния с някакво непослушание? Като не намерили в себе си вина, те изпаднали в голяма скръб по стареца.

Когато преподобният оздравял, си казал:

- Ще отида при учениците си.

И като се надигнал, тръгнал.

Случило му се да бъде близо до реката и да срещне тълпа пътници, вървящи по същия път. При това една жена египтянка се докоснала до дрехата на преподобния. Но той, оскърбен, ѝ направил забележка, че жена не трябва да се докосва до дрехата на монаха. Жената му казала:

- Ако си монах, върви в пустинята.

Старецът се умилил от тези думи и често си казвал, повтаряйки думите на жената:

- Ако си монах, върви в планината и се скитай по пустините.

Накрая преподобният дошъл до мястото, наречено “Камък”, където живеели учениците му. Александър и Зоил, като го посрещнали, паднали в краката му и плакали от радост. Плачел и старецът, прегръщайки ги. После учениците казали на стареца:

- Твоето отдалечаване, честни отче, ни хвърли в голяма печал, понеже някои монаси казваха, че авва Арсений не би си отишъл от келията, ако учениците му не са го огорчили с непослушанието си.

Старецът им казал:

- Чеда! Аз също помислих, че братята така ще кажат за моето заминаване оттук. Затова и се върнах при вас. Сега те могат да кажат за мен: “гълъбът, излетял от ковчега на Ной,

като не намери място за почивка под нозете си, пак се върна при ковчегата”.

С тези думи на преподобния учениците се утешили и от тогава пребъдвали с него неразлъчно до самата кончина на светеца.

Веднъж, когато се намирал в келията си, преподобният получил такова откровение от Бога. Той чул глас:

- Излез от келията си и ще ти покажа човешките дела.

Като излязъл от келията, старецът сякаш изпаднал в изстъпление. Той видял Божий ангел, който го взел за ръка и го повел към едно място. Тук той му показал един черен човек, който сечал дърва и бил приготвил доста. После човекът понечил да ги вземе на раменете си и да ги понесе, но не могъл да направи това, понеже дървата били твърде много. Вместо да намали товара си, човекът продължил да сече и отново опитал да ги вдигне, но вече съвсем не можел. Но продължавал да сече и да увеличава товара си. След това Божият ангел показал на преподобния друг човек, който стоял край кладенец и черпел вода и я наливал в пробит съд. Водата изтичала от съда и отново се връщала в кладенеца, но човекът продължавал напразно да се труди. Накрая ангелът показал на преподобния ново видение: Арсений видял църква с отворени врати и два конника, държащи по едно дърво в ръцете си. Конниците искали да минат през църковната врата, но не могли - дърветата били напътно на пътя. Единият конник пречел на другия да разположи дървото по дължина. Вместо да си отстъпят път един на друг, конниците се опитвали да минат през църковната врата едновременно и затова през цялото време се суетели около вратата и никак не могли да влязат в църквата.

След всичко това старецът попитал ангела:

- Какво значи това видение?

Ангелът му казал:

- Двамата, държащи в ръцете си дърво - това е образ на добродетелните, но горди мъже, нежелаещи да се смирят един пред друг. Те няма да влязат в Царството Небесно, но ще останат отвън по причина на своята гордост, която погубва всичките им добродетели. Човекът, който черпи вода и я налива в пробит съд, това е подобие на човек, който има някои добри дела, но не оставя и греховете. Той напразно се труди, понеже с греховете си погубва наградата, която би могъл да получи от Бога. Черният човек, който реже дърва и ги прибавя все повече и повече към товара си - това е подобие на този, който се предава на много грехове, и вместо покаяние, прибавя беззаконие към беззаконие.

За това видение преподобният Арсений разказал на учениците си, за тяхна полза, но в смирението си им казал, че го е чул от друг старец.

Освен това Арсений разказал на учениците си и за страшното откровение за Божествените Христови Тайни, дадено на други отци пустинници.

- Имало - казал Арсений - в скита един старец, който водел много строг живот и се славел с добродетелите си сред всички монаси. Този старец, по причина на простотата си (не бил обучен на Свещеното Писание), се съблазнявал за Пречистите Христови Тайни, мислейки, че хлябът, който вземаме от свещения олтар, и чашата, с която се причастяваме, не са истински Тяло и Кръв Христови, но само тяхно подобие. Затова узнали двама опитни старци. Като разбрали, че той мислел така не поради злоба, но поради простота и незнание, решили да го вразумят. За тази цел те отишли при него и като побеседвали за много неща, полезни за душата му, между

другото казали и следното:

- Ние сме чували, честни отче, за един брат, че той неправилно мисли за хляба, който взимаме от светия олтар, и за чашата, която пием, - че това не са истинските Тяло и Кръв Христови, но само тяхно подобие.

- Аз мисля така - отговорил старецът.

Те започнали да го убеждават, казвайки:

- Не мисли така, честни отче, но вярвай, както ни учи да вярваме светата съборна и апостолска Църква. Ние вярваме и изповядваме, че хлябът е истинското Тяло Христово, а виното в чашата е истинската Негова Кръв, а не подобие само на Тялото и Кръвта.

След това отците привели за доказателство на истинността на своите думи многочислени свидетелства от Свещеното Писание и от творенията на отците и учителите на Църквата, като се стараели да убедят стареца да остави лъжливото си вярване. Но той по простотата на сърцето си им казал:

- Ако не се убедя на дело, няма да повярвам.

Тогава старците му казали:

- Да се помолим тримата заедно на Бога да ни открие Той тази тайна, като предварително попостим цялата седмица. Ние вярваме, че Той ще ни открие това, тъй като няма да допусне да погинат твоите многолетни трудове.

Старецът с любов изслушал съвета им и те се затворили, всеки в келията си за цяла седмица, като прекарвали времето в пост и молитва. Онзи старец се молел на Бога така:

- Господи! Ти знаеш, че мисля така не от злоба, но с простия си ум не мога да постигна тази тайна. Открий ми по Твоята

благодат тази истина, за да не се заблуждавам в неверие.

Другите двама старци казвали в молитвата си:

- Господи! Открий на нашия брат великата Твоя тайна, за да не остане невярващ в нея и да не погуби своите трудове и добродетели.

Бог послушал рабите Си и им открил страшната тайна по такъв начин.

Когато минала една седмица, настъпила неделята и тримата старци отишли в църквата, за да слушат божествената литургия. В храма те застанали един до друг. Господ отворил духовните им очи. Когато за светата трапеза бил приготвен хлябът, старците видели вместо хляба Младенец. Когато свещеникът прострял ръката си, за да преломи хляба, старците видели Божий ангел, слизащ от небето, който имал нож в ръката си. Като заклал младенеца, ангелът излял Кръвта в чашата. Когато свещеникът преломявал хляба, ангелът раздробявал Тялото на части.

Настъпил моментът на причастяването. Заедно с другите братя тръгнал да се причасти и невярващият брат. Като взел в ръцете си късче сурово месо*, от което капела кръв, и като видял кръвта в чашата, старецът възкликнал в ужас:

- Вярвам, Господи, че този хляб е Твоето Тяло, и това вино е Твоята Кръв.

Месото веднага се превърнало в хляб и кръвта във вино.

Тогава старецът се причастил със светите Христови Тайни с голям страх и сърдечно умиление.

** Не бива да се удивяваме на това, че братята приемали в ръцете си честното Тяло Христово; в първите векове на християнството се е позволявало на верните да вземат в*

ръце светите Дарове и да ги отнасят със себе си, но впоследствие това било забранено по следната причина: във времената на свети патриарх Иоан Златоуст в Цариград една жена взела в своя дом светите Дарове и ги смесила с някакви средства за извършване на магии. Узнавайки за това, свети Иоан Златоуст разпоредил на всички църкви да не се предава честното Тяло Христово в ръцете на причестяващите се, но вместо това заедно с божествената Кръв да се преподава на вярващите от потира (чашата).

Другите двама старци му казали:

- Христос Бог знае, че човекът не може да яде сурово месо и да пие кръв. Затова Той предлага на вярващите пречистото Свое Тяло във вид на хляб и животворящата Своя Кръв във вид на вино.

След това старците благодарили на Господа за откровението и за това, че Той не допуснал да погине в неверие онзи добродетелен старец.

Веднъж един брат попитал Арсений кое е полезно за душата? Преподобният му отговорил:

- По всякакъв начин се грижи това, което е в ума ти, да бъде угодно на Бога. Като постъпваш така, лесно ще победиш всеки враг.

Това казал светият, за да покаже, че всички грехове и страсти се раждат от лошите помисли, приемани от сърцето и задържани с услаждане. Наблюдаващият своите мисли и пропъждащият греховните помисли, с това вече угасява страстите си и побеждава греховните нападения.

Друг път преподобният казал:

- Ако ние действително от цялото си сърце търсим Бога, то Той Сам ще дойде при нас и ние ще Го видим. И ако ние Го задържим с чистотата на живота си близо до себе си, Той ще пребъде с нас.

Един старец попитал авва Арсений:

- Какво да правя, честни отче! Никак не мога да се освободя от мисълта, че съм стар и затова не мога нито да постя, нито да се трудя с монашески подвизи по причина на старостта. Затова ми се струва, че трябва да отида да посещавам болни, тъй като това е дело на християнска любов.

Като разбрал, че това е бесовско изкушение, преподобният казал на стареца:

- Яж, пий, спи, но само не излизай от келията си.

Така казал преподобният, защото знаел, че на монаха, излизащ от келията и приближаващ се към светските селения, предстоят много съблазни и изкушения от врага. И изобщо **този, който е умрял за света, не трябва да излиза без уважителна причина от манастира; така, както мъртвецът не излиза от гроба си.** А монахът, който излиза по своя воля от манастира, **наистина става мъртъв, понеже умира с душата си.**

Преподобният говорел още:

- Има много хора, които по всякакъв начин се стараят да пазят телесна чистота и поради това умъртвяват тялото си с пост, бдение и много трудове. Но **малко са тези, които предпазват душата от греха на тщеславието, гордостта, сребролюбието, завистта, братоненавистта, гнева, злопаметството, осъждането.** Такива отвън са чисти, но душата им не е. Те са подобни на гробове, отвън украсени, а отвътре пълни със смърдящи кости. **Блажен е този, който се**

старае да съхрани от сквернотата както тялото, така и душата си. Истински блажени са чистите по сърце (а не само по тяло), понеже те ще видят Бога.

Един брат казал на преподобния:

- Честни отче! Аз изучих много книги и псалмите и искам със сърдечно умиление да ги чета, но нямам умиление, понеже не разбирам силата на Священото Писание и много скърбя от това.

Преподобният отвърнал:

- Чедо! **На тебе ти трябва непрестанно да се поучаваш в четене на словото Божие, макар и да не разбираш силата му и да нямаш умиление. Чувал съм авва Пимен и други отци да казват, че обаятелите на змиите (омайниците) сами не разбират думите, които говорят. Но змиите, слушайки думите им, се укротяват и се оставят в ръцете им. Същото можем да направим и ние, макар и да не разбираме силата на Священото Писание, понеже когато имаме в устата си думите му, демоните, чувайки ги, се страхуват и бягат от нас, не понасяйки словата на Светия Дух, Който говори чрез рабите Си - пророците и апостолите.**

Когато приближило времето на блажената кончина на преподобния, той казал на учениците си:

- Когато умра, не правете помени за мен, не събирайте братята на обяд, но само се погрижете да се принася божествена Жертва за грешната ми душа.

Като чули това, учениците му твърде се опечалили и започнали да плачат. Но преподобният им казал:

- Не плачете, чедо! Още не е дошъл часът на кончината ми,

макар да не е далеко.

Тогава учениците го попитали:

- Как да те погребем, честни отче?

Той им казал:

- Превържете краката ми с връвчици и ме изхвърлете зад хълма.

Когато започнал да се приближава самият час на смъртта, той започнал да плаче и много се уплашил. Учениците, като го видели да плаче, попитали го.

- Нима и ти, честни отче, се боиш от смъртта?

Но той им отговорил така:

- Наистина винаги съм чувствал страх от смъртта през всички дни на монашеския си живот, започвайки от деня, когато се облякох в монашески образ.

След това преподобният заспал блажен сън на смъртта, като предал честната си душа в ръцете на своя Господ, Комуто служил така усърдно през целия си живот.

Когато авва Пимен чул за мирната кончина на преподобния, той се просълзил и казал:

- Блажен си ти, отец Арсений, защото си плакал през целия си живот. Затова вечно ще се веселиш. **Този, който не може да плаче по своя воля, по неволя ще заплаче след смъртта си сред мъчения, но от този плач никой няма да има полза.**

Разказват за преподобния Арсений, че той често говорил за себе си такива думи:

- Арсение! За какво си дошъл тук? Ти си дошъл тук не за отдых, а за трудове, не за леност, а за подвиг. **Подвизавай се, труди се и не се лени.**

Преподобният често казвал и това:

- **Много пъти съм съжалявал за думите, които са произнасяли устата ми, но за мълчанието не съм съжалявал никога.**

Авва Даниил разказвал за преподобния Арсений, че той никога не разисквал въпроси от книгите, макар и да би могъл, защото добре знаел Свещеното Писание. Преподобният правел това, понеже не искал да се показва много начетен. Той никога не писал послания до никого, понеже считал себе си за прост и невежа заради Христа. Никога не влизал в олтара, макар и да имал право на това като посветен в чин на дякон, но винаги пристъпвал към божествените Тайни заедно с простите монаси. Всичко това той правел по причина на голямото си смирение. Когато блаженият Арсений идвал в църква на богослужение, той заставал зад стълба, за да не вижда лица, нито пък него да вижда някой.

По външен вид преподобният бил благообразен като ангел. Имал сребристи коси, по тяло бил красив, сух от голямото въздържание, имал брада до пояса. Имал хлътнали поради постоянния плач очи. Бил висок на ръст, но прегърбен от старостта. Преподобният починал след като навършил петдесет години в монашески трудове и подвизи, в пост и молитва, благоугаждайки на Бога. В скита прекарал четиридесет години. Десет години живял на мястото, наречето Трогин, край Мемфис. След това прекарал три години в Канопа, край Александрия. Оттук отново се върнал в Трогин, преживял тук две години и починал в Господа**.

Преподобният преживял всичко около сто години. Да дарува и на нас Господ по неговите свети молитви прошка на греховете

и вечен живот в Христа, нашия Господ, на Когото въздаваме слава с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

*** Живота и дейността на преподобния Арсений се разполагат по години така: родил се е в 354 г., приет в царския двор на 29 годишна възраст – в 383 г., 11 години живял като придворен – до 394 г., 40 години живял като монах в скитската пустиня, 10 години живял в Трогин, 3 години е бил в Канона, две от последните си години е пребивавал отново в Трогин и е умрял на 95 годишна възраст в 449 или началото на 450 г.*

Тропарь, глас 8:

Слез твоих теченьми пустыни бесплодное возделал еси, и иже из глубины воздыханьми, во сто трудов уплодоносил еси, и был еси светильник вселенней, сияя чудеса, Арсение отче наш. Моли Христа Бога, спастися душам нашим.

(Със сълзи си напоявал бесплодната пустиня и с въздишки от дълбините на душата твоите трудове са принесли стократен плод; бил си светилник на вселената, сияещ с чудеса, отче наш Йоане; моли Христа Бога да се спасят нашите души.)

Кондак, глас 3:

От Рима возсиял еси якоже солнце великое, и к царскому граду достигл еси преблаженне, словесы твоими просвещая сего и дела, всяку неразумия мглу отгоня. Сего ради тя почитаем, отцев славо, Арсение преподобне.

(От Рим си възсиял като велико слънце и си стигнал до царстващия град, блажени; просветил си го с твоите слова и дела, прогонвайки всяка мъгла на неразумието; затова и те почитаме, славо на отците, преподобни Арсение.)

ЧЕТН-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}